A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kognitív pszichológia

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia szak / Pszichológus
1.7. Képzési forma	Távoktatás

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	**Kognitív pszichológia**			A tantárgy kódja	PLM2311
2.2. Az előadásokat tartó oktató – Tantárgyfelelős	Dr. Tamás Borbála				
2.3. A szemináriumi / laboratóriumi / projekt tevékenységekért felelős oktató – tutor	Dr. Tamás Borbála				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6 Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1. Heti óraszám- nappali képzés		amiből: 3.2. kurzus		3.3. szeminárium/ labor/ projekt	
3.4. Félévi összóraszám: távoktatás	150	3.5.1. SI	94	3.6. AT (8) + TC (20) + AA	28
		3.5.2. AI	28		
Az egyéni tanulási (SI) és önképzésre szánt (AI) idő leosztása:					**óra**
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (AI)					
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					**50**
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					**38**
Tutorálás (szakmai tanácsadás)					**2**
Vizsgák					**2**
Egyéb tevékenységek					**2**
3.7. Az egyéni tanulás (SI) és az önképzési tevékenységek (AI) teljes óraszáma					**122**
3.8. A félév össz-óraszáma					**150**
3.9. Kreditszám					**6**

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	BBTE elearning felülete (MsTeams)
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Tanterem, audio-vizuális eszlközök

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)[1]

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CP1	Alapfogalmakkal való operáció a pszichológia területén
CP3	Problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikai értékelése a pszichológiában
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	**Kompetencia**
CT4	Szakirodalom befogadása és használata egy nemzetközi nyelven
CT5	Szakmai kommunikáció nemzetközi kontextusban

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)[2]

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	**Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)**	**Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)**
CP1	1. A diplomás ismeri és megkülönbözteti a tudományos pszichológia főbb paradigmáit. 2. A diplomás felismeri az információfeldolgozás pszichés folyamatait, és azokat megfelelően alkalmazza. 3. A diplomás ismeri és helyesen alkalmazza a főbb pszichés folyamatok alapját képező neurofiziológiai mechanizmusokat. 5. A diplomás ismeri és alkalmazza a motiváció, az érzelem, a személyiség, az intelligencia és a társadalmi kapcsolatok fogalmait. 6. A diplomás ismeri és megfigyeli az emberi fejlődés főbb jellemzőit. 7. A diplomás megkülönbözteti az emberi fejlődést meghatározó mechanizmusokat és tényezőket.	1. A hallgató elemzi a pszichés és pszichoszomatikus zavarok hátterében álló pszichológiai folyamatokat. 3. A hallgató ismeri és alkalmazza a tudományosan alátámasztott pszichológiai paradigmákat.
CP3		2. A végzős hallgató kritikus gondolkodásmódot tanúsít, a problémamegoldás során felhasználva az elméleti fogalmakat és az empirikus adatokat.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

[1] A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

[2] Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb odalán kell feltüntetni.

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
1.	A hallgató elmagyarázza a kognitív paradigma sajátosságait, és megkülönbözteti azt más pszichológiai paradigmáktól, kiemelve a kulcsfontosságú fogalmakat (információfeldolgozás, mentális reprezentációk, kognitív sémák).
2.	A hallgató azonosítja és elemzi az alapvető kognitív folyamatokat (érzékelés, figyelem, memória, gondolkodás, nyelv), a kognitív pszichológiára jellemző elméleti modellek felhasználásával.
3.	A diplomás elmagyarázza az információfeldolgozásban részt vevő alapvető neurokognitív mechanizmusokat (releváns agyi struktúrák, neurális hálózatok, kódolás és tárolás), összekapcsolva azokat a kognitív funkciókkal.
4.	A diplomás kognitív fogalmakat használ olyan jelenségek magyarázatára, mint a problémamegoldás, a döntéshozatal, a fogalomalkotás és a kognitív hibák, alkalmazott példákkal alátámasztva.
5.	A hallgató elemzi a kognitív funkciók és más pszichés dimenziók (érzelmek, motiváció) közötti kapcsolatot, kiemelve azok viszonossági hatását a viselkedésre.
6.	A hallgató a kognitív pszichológia elveit gyakorlati kontextusokban (tanulás, oktatás, mindennapi élet) alkalmazza, empirikus adatokra alapozva érvelve.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
1.	A hallgató bevezető szinten felismeri és elmagyarázza a kognitív folyamatok (kognitív sémák, kognitív torzulások, torzítások) szerepét a pszichés és pszichoszomatikus zavarok kialakulásában és fennmaradásában.
2.	A hallgató leírja és alkalmazza a kognitív paradigmát és az abból levezetett magyarázó modelleket (pl. információfeldolgozás, memória- és gondolkodásmodellek), a kutatásból és a mindennapi életből származó releváns példák felhasználásával.
3.	A hallgató kritikai gondolkodást alkalmaz a kognitív jelenségek elemzésében, elméleti fogalmakat és empirikus adatokat felhasználva az információk értelmezéséhez és megalapozott következtetések levonásához.

8. A tantárgy tartalma

8.1 AI, SI	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
1. Modul: Mentális reprezentáció és a tudás szerveződése	Az egyetemi jegyzet tartalmazza az anyag elsajátítására vonatkozó tanulmányi útmutatót	Az SI idő 50%-a
2.Modul: A gondolkodás formái	Az egyetemi jegyzet tartalmazza az anyag elsajátítására vonatkozó tanulmányi útmutatót	Az SI idő 50%-a
Könyvészet: Atkinson, R.L. & Hilgard, E. R. (2005). Pszichológia. Osiris kiadó, Bp Anderson, J. R. (2005). Cognitive Psychology and its Application (6th edition). New York: Worth Publishers. Eysenck, M. W., Keane, M. T. (2003). Kognitív pszichológia hallgatói kézikönyv. Nemzeti Tankönyv kiadó, Budapest. Dawson, M. R. W. (2004). Understanding Cognitive Science. Blackwell Publishing. Eysenck, M. W., Keane, M. T. (2020). Cognitive Psychology. A Student's Handbook (8th edition). Psychology Press. Galotti, K. M. (2008). Cognitive Psychology In and Out of the Laboratory. USA: Thomson Wadsworth. Goldstein, E. B. (2011). Cognitive Psychology. Connecting Mind, Research, and Everyday Experience. (3rd edition) USA: Thomson Wadsworth. Kellogg, R. T. (2007). Fundamentals of Cognitive Psychology. SAGE Publication, Inc. Matlin, M. W. (2002). Cognition (5th Ed.). Harcourt, Inc. Medin, D. L., Ross, B. H. (1992). Cognitive Psychology. USA: Harcourt Brace Jovanovich. Metcalfe, J., Shimamura, A. P. (1994). Metacognition. London, England: A BroadfordBook. Neisser, U. (1984). Megismerés és valóság. Gondolat Kiadó, Budapest. Radvansky, G. A., Ashcraft, M. H. (2014). Cognition (6th edition). Pearson Education. Robinson-Reigler, G., Robinson-Reigler, B. (2008). Cognitive Psychology. Applying the Science of the Mind. (2nd edition). Pearson Education, Inc. Solso, R. L. (2001). Cognitive Psychology. USA: Allyn and Bacon A Pearson Education Company. Tamás, B. (2024). Kognitív pszichológia. Tanulmányi útmutató.		
8.2 **AT**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
1.AT: Mentális reprezentáció és a tudás szerveződése	A kognitív folyamatok tanulmányozása	A hallgatók aktív részvétele nagy hangsúlyt kap
2.AT: A gondolkodás formái, mentális modellek	A kognitív folyamatok és magasabb rendű folyamatok neurobiológiai alapjainak tanulmányozása	A hallgatók aktív részvétele nagy hangsúlyt kap
Könyvészet		

Atkinson, R.L. & Hilgard, E. R. (2005). Pszichológia. Osiris kiadó, Bp
Anderson, J. R. (2005). Cognitive Psychology and its Application (6th edition). New York: Worth Publishers.
Eysenck, M. W., Keane, M. T. (2003). Kognitív pszichológia hallgatói kézikönyv. Nemzeti Tankönyv kiadó, Budapest.
Dawson, M. R. W. (2004). Understanding Cognitive Science. Blackwell Publishing.
Eysenck, M. W., Keane, M. T. (2020). Cognitive Psychology. A Student's Handbook (8th edition). Psychology Press.
Galotti, K. M. (2008). Cognitive Psychology In and Out of the Laboratory. USA: Thomson Wadsworth.
Goldstein, E. B. (2011). Cognitive Psychology. Connecting Mind, Research, and Everyday Experience. (3rd edition) USA: Thomson Wadsworth.
Kellogg, R. T. (2007). Fundamentals of Cognitive Psychology. SAGE Publication, Inc.
Matlin, M. W. (2002). Cognition (5th Ed.). Harcourt, Inc.
Tamás, B. (2024). Kognitív pszichológia. Tanulmányi útmutató

8.3. **TC**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
1.TC: A kognitív pszichológia alkalmazási területei és a gondolkodás formái	Feladat kidolgozása eLearning UBB Platform	A TC 1 A kognitív pszichológia alkalmazásaihoz és az érveléshez kapcsolódó tesztek témájának előkészítése

Könyvészet

Metcalfe, J., Shimamura, A. P. (1994). Metacognition. London, England: A BroadfordBook.
Neisser, U. (1984). Megismerés és valóság. Gondolat Kiadó, Budapest.
Radvansky, G. A., Ashcraft, M. H. (2014). Cognition (6th edition). Pearson Education.
Robinson-Reigler, G., Robinson-Reigler, B. (2008). Cognitive Psychology. Applying the Science of the Mind. (2nd edition). Pearson Education, Inc.
Solso, R. L. (2001). Cognitive Psychology. USA: Allyn and Bacon A Pearson Education Company.
Tamás, B. (2024). Kognitív pszichológia. Tanulmányi útmutató.

8.4. **AA**	**Didaktikai-tanulási módszerek**	**Megjegyzések**
-		

Könyvészet

-

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 AI, SI	A pszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmainak és neurobiológiai alapjainak elsajátítása	Szóbeli vizsga	60%
9.5 TC /AA	A megbeszélt témák megértése és elsajátítása	Parciális vizsga	30%
	Projekt	A félév során egy feladat elkészítése, értékelése	10%

9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Ha a végső jegy 60%-át alkotó irásbeli vizsgán nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a többi, fentebb megjelölt 40%-os előírásoknak eleget tett.

A kontaktórák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások maximális száma (indoklással, orvosi igazolással vagy anélkül) nem haladhatja meg az össz-óraszám 50%-át (2 kontaktóra esetén 1 alkalmat). A hallgatók esetében az oktatási tevékenységekről való teljes hiányzás a vizsgaszesszióból való kizárást vonja maga után (lásd az ECTS-szabályzatot). (pótszesszióra vonatkozóan is)

A félév közbeni feladatok nem kötelezőek, de nem pótolhatóak (ez érvényes a gyakorlati feladatra valamint a házi dolgozatra egyaránt).

A parciális vizsga nem kizáró jellegű. A parciális vizsgán való részvétel elmulasztása nem vonja maga után a félév végi vizsgáról való kizárást. A parciális vizsga nem pótolható, kivéve orvosilag jól indokolt esetben. Orvosilag igazolt távollét esetén a kórházi elbocsátást igazoló felmentés benyújtása (7 napon belül) esetén a hallgatónak joga van vizsgát tenni, amivel megszerezheti az adott részjegyet.

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A tantárgy keretében beadott munkáknál, feladatoknál és vizsgákon elkövetett minden szabálytalan magatartás (csalás, plagizálás stb.) az egyetem érvényes hallgatói értékelési módszertanának rendelkezései alapján kerül elbírálásra (ld. Metodologie de organizare şi desfăşurare a evaluării competenţelor studenţilor în UBB, Szenátus, 2025).

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)[3]

	○	**A fenntartható fejlődés általános ikonja**

								
○	○	○	x ○	○	○	○	○	○
								Nem alkalmaz-ható
○	○	○	○	○	○	○	○	○

Tantárgyfelelős
Dr. Tamás Borbála

Tantárgytutor(ok)
Dr. Tamás Borbála

Dátum
2026.04.25.

Távoktatás felelős,
Dr. Kanyaró Kinga, egyetemi adjunktus

[3] Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: *„Nem alkalmazható”.*